

שתי משניות ליום

משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה

העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

משנה שלמה עמותה
להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מסטפנט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא. הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרה"ק ישראל יצחק ב"ר אליהו זצ"ל

משנה ג'

משנתנו היא המשך המשנה הקודמת, והיא עוסקת במחלוקתם של רבי אליעזר ורבי יהושע.

רְבִי שְׁמַעוֹן שְׂזוּרִי וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמְרִים: לֹא נַחֲלָקוּ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ עַל דָּבָר שֶׁהוּא מְשׁוּם שֶׁסָּא אֶחָד הֵיינוּ שְׁלֹא נַחֲלָקוּ בְּאִם הַסֵּפֶק הוּא בְּאוֹתוֹ עֲנִיין, כְּגוֹן שְׁהוּוּ שְׁתֵּי נְשִׁים נִידוֹת עִמּוֹ בְּבֵית וּשְׁגַג בְּאַחַת מֵהֶן, שֶׁהוּא חֵיב קֶרְבֵּן חֲטָאָת, שְׁהָרִי יוֹדֵעַ בְּמָה חֲטָא, וְעַל מָה נַחֲלָקוּ בְּמָה הֵם חוֹלְקִים, עַל דָּבָר שֶׁהוּא מְשׁוּם שְׁנֵי שְׁמוֹת הֵיינוּ אִם יֵשׁ סֵפֶק בְּשְׁנֵי עֲנִינִים, כְּגוֹן שֵׁשׁ סֵפֶק אִם קֶצֶר אוֹ טָחוֹן, אוֹ שֵׁשׁ סֵפֶק אִם קֶצֶר חֵיטִים אוֹ קֶצֶר שְׁעוּרִים, אוֹ שְׁנִתְכוּוֹן לַעֲשׂוֹת מֵלֹאכָה זֶה וְעָשָׂה זֶה, שְׁרַבִּי אֶלְיָעָזֶר - מְחֵיב חֲטָאָת, וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ - פּוֹטֵר מִקֶּרְבֵּן חֲטָאָת, שֶׁכֵּן רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ דּוֹרֵשׁ מֵהַפְּסוֹק "אֲשֶׁר חֲטָא בֵּה" שְׁאֵדָם חֵיב קֶרְבֵּן חֲטָאָת, 'עַד שִׁתְּכוּוֹן לַחֲטוּא בֵּה', הֵיינוּ שֶׁהִתְכוּוֹן בְּדַעְתּוֹ לַעֲשׂוֹת אֶת אוֹתָהּ פְּעוּלָה הַאֲסוּרָה (וְהַמְדוּבֵר שְׁלֹא יֵדַע שֶׁהִדְבַּר אֲסוּר) וְלַעֲנִיין הַיְדִיעָה צָרִיךְ שִׁדְעַת בְּמָה חֲטָא. וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר סוֹבֵר שְׁאֵדָם חֵיב חֲטָאָת אֲפִילוֹ אִם רַק הִתְכוּוֹן לַעֲשׂוֹת דְּבַר שֵׁשׁ בּוֹ חֲטָא, אִף אִם בְּסוֹף עֵבֶר עַל אִסוּר אַחֵר, וְלַעֲנִיין הַיְדִיעָה מִסְפִּיק שְׁנוּדַע לוֹ שֶׁחֲטָא, כְּדִי לְהַתְּחִיב בְּחֲטָאָת, אַע"פ שְׁלֹא יוֹדֵעַ בְּדִיּוֹק בְּמָה חֲטָא. אָמַר רַבִּי יְהוֹדָה: אֶפְלוּ נִתְּכוּוֹן לְלֶקֶט תְּאֵנִים, וְלֶקֶט עֲנָבִים, וְלֶקֶט תְּאֵנִים, שְׁחֹרוֹת וְלֶקֶט לְבָנוֹת, לְבָנוֹת וְלֶקֶט שְׁחֹרוֹת בְּגִמְרָא מְבוּאָר, שְׂרַבִּי יְהוּדָה מְדַבֵּר עַל מִקְרָה שֶׁהָאֵדָם הִתְכוּוֹן לְלֶקֶט תְּחִילָה תְּאֵנִים וְאַח"כּ עֲנָבִים, וּבְסוֹף עָשָׂה לְהִפְךָ, הֵיינוּ שֶׁבְּתְּחִילָה לִיקֵט עֲנָבִים וְאַח"כּ לִיקֵט אֶת הַתְּאֵנִים, וְכֵן בְּמִקְרָה שֶׁהִתְכוּוֹן לְלֶקֶט בְּתְּחִילָה עֲנָבִים וְאַח"כּ לְבָנוֹת וּבְסוֹף לִיקֵט בְּתְּחִילָה אֶת הַתְּאֵנִים וְאַח"כּ לְבָנוֹת וְאַח"כּ לִיקֵט אֶת הַשְּׁחֹרוֹת - שֶׁבְּכָל הַמִּקְרָיִם הֵנ"ל רַבִּי אֶלְיָעָזֶר - מְחֵיב חֲטָאָת שֶׁכֵּן סוֹף כָּל סוֹף נַעֲשֶׂתָה כּוֹוֹנְתוֹ, שְׁהָרִי הִתְכוּוֹן לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁתֵּי הַפְּעוּלוֹת וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ - פּוֹטֵר מִקֶּרְבֵּן חֲטָאָת, לְפִי שְׁלֹא נַעֲשֶׂתָה כּוֹוֹנְתוֹ וּמְחַשְׁבָּתוֹ, שְׁהָרִי בְּשַׁעַת לְקִיטָת כָּל אֶחָד וְאַחַד לֹא לְכַךְ הִתְכוּוֹן אֲלֵא לְסַדֵּר לְקִיטָה אַחֵר. אָמַר רַבִּי יְהוֹדָה וְרוֹב הַמְּפָרְשִׁים גּוֹרְסִים רַבִּי שְׁמַעוֹן: תְּמִימָה אֲנִי אִם יִפְטֹר בָּהּ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מִקֶּרְבֵּן חֲטָאָת, בְּמִקְרָה בּוֹ הִתְכוּוֹן לְלֶקֶט תְּאֵנִים וּבְסוֹף לִיקֵט עֲנָבִים כְּמוֹ בְּמִקְרָה לְעִיל, וְעַל כֵּךְ תְּמַחָה הַמְּשֻׁנָּה: אִם כֵּן אִם אַתָּה אוֹמֵר שֶׁבְּמִקְרָה זֶה לֹא פִטֵּר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מִקֶּרְבֵּן חֲטָאָת, לְמָה נֶאֱמַר (וַיִּקְרָא ד, כג) "אֲשֶׁר חֲטָא בָּהּ" שֶׁמִּשְׁמַעוֹ שְׁדוּוֹקָא אִם הִתְכוּוֹן מִלְּכַתְּחִילָה לַעֲשׂוֹת חֲטָא מְסוּיִם וּבְסוֹף הִתְקִיִּים רְצוֹנוֹ יִהְיֶה חֵיב קֶרְבֵּן, וְעַל כֵּךְ עוֹנָה הַמְּשֻׁנָּה פְּרָט לְמַתְעַסֵּק הֵיינוּ שְׂרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר בְּמִקְרָה שְׁלֹא נִתְכוּוֹן לַעֲשׂוֹת דְּבַר אִסוּר, כְּגוֹן בְּשַׁבַּת: שְׁנִתְכוּוֹן לְחַתּוֹךְ דְּבַר תְּלוּשׁ וּבְסוֹף חֲתַךְ דְּבַר שְׁמֻחוּבֵר, שֶׁבְּכָגוֹן זֶה יִהְיֶה פְטוּר, אֲבָל אִם שְׁגַג וְהִתְכוּוֹן לַעֲשׂוֹת מֵלֹאכָה אֲסוּרָה, אַע"פ שְׁלֹא הִתְכוּוֹן לַעֲשׂוֹת מֵלֹאכָה זֶה, הָרִי הוּא חֵיב קֶרְבֵּן חֲטָאָת, וִישׁ מְפָרְשִׁים שִׁיחִיָּה פְטוּר בְּמִקְרָה שֶׁבּוֹ לֹא הִיָּה מִתְכוּוֹן לְלֶקֶט כָּלל, אוֹ שֶׁהִיָּה מִתְכוּוֹן לְלֶקֶט תְּאֵנִים בְּלִבָּד וּבְסוֹף לִיקֵט רַק עֲנָבִים, שֶׁכֵּן בְּכַךְ לֹא נַעֲשֶׂתָה מְחַשְׁבָּתוֹ כָּלל, וְלִכֵּן בְּכָגוֹן זֶה הָרִי הוּא מְתַעַסֵּק וּפְטוּר מִקֶּרְבֵּן חֲטָאָת.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מורי אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלזינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לווצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

פרק ה'

משנה א'

נכתב בתורה "וכל דם לא תאכלו בכל מושבותיכם, לעוף ולבהמה. כל נפש אשר תאכל כל דם, ונכרתה הנפש ההיא מעמיה" (ויקרא ז, כו- כז). עוד נכתב "דם כל בשר לא תאכלו, כי נפש כל בשר דמו היא, כל אוכליו יכרת" (ויקרא יז, יד). מכאן אנו למדים שהאוכל במזיד דם בשיעור של כזית, חייב כרת, ואם אכל בשוגג חייב חטאת.

דָּם שְׁחִיטָה דם היוצא בשעת השחיטה, בין **בַּפְּהֵמָה**, בין **בַּחֲתִיָּה**, ובין **וּבְעוֹפוֹת, בֵּין טְמָאִים** בין שבעלי החיים הם טמאים, כגון: סוס, זאב, עורב, **וּבֵין טְהוֹרִים** ובין שבעלי החיים הם טהורים, כגון: שור, צבי, תרנגול, **דָּם נְחִיָּה** דם שיוצא בשעה שהאדם דקר את אחד מבעלי החיים בצווארו, או בנחיריו, **וְדָם עֶקְרוֹר** דם שיצא בשעה שעקר האדם מבעל החיים את סימני השחיטה, שהם: הקנה והושט, **וְדָם הַקְּזָה** דם שמוציאים מן העורקים לשם רפואה, **שֶׁהִנְפֵּשׁ יוֹצֵאָה בּוֹ** בגמרא מבארים 'איזהו דם הקזה שהנפש יוצאה בו, כל זמן שמקלחי היינו הדם שזורם חזק החוצה, שכן בתחילת ההקזה הדם שותת לאט ואינו מקלח, וכן בסוף ההקזה כשהדם הולך ונגמר הוא שותת החוצה ללא קילוח - **חַיִּיבִים עָלָיו** היינו שבכל המקרים הנ"ל חייבים כרת, אם אכל במזיד מהדם שהנפש יוצאה בו*. **דָּם הַטְּחוּל, דָּם הַלֵּב****, **דָּם בְּיָצִים** דם הנמצא בביצי הזכר, ויש מפרשים דם הנמצא בביצת התרנגולת, **דָּם דְּגִים, דָּם חֲגָבִים, דָּם הַתְּמָצִית** הדם שיוצא לאחר יציאת הדם שהנפש יוצאת בו - **אֵין חַיִּבִין עָלֵיהֶן** כרת, שנאמר "כי נפש כל בשר דמו היא כל אוכליו יכרת", ומכאן למדים שחייב כרת רק אם אוכל במזיד את הדם שהנפש יוצאת בו, היינו הדם שגורם למיתת בעל החיים. **רַבִּי יְהוּדָה - מְחַיֵּב** כרת **בְּדָם הַתְּמָצִית** אם אכל במזיד מדם התמצית בשיעור כזית.

*ואילו לפי הרמב"ם יש הבדל בין דם שחיטה נחירה וכו' לבין דם הקזה, שכן הדם שאסור באכילה בהקזה הוא דם שיוצא בקילוח, ואילו בדם שחיטה נחירה וכו' הסימן לדם שהנפש יוצאת בו הוא דם אדום שיוצא מהבהמה.

**יש מפרשים שהמדובר בדם הבלוע בבשר הלב, והמשנה מלמדת שדינו כשאר הדם הנמצא באברים שאין חייבים עליו כרת, אבל דם המתכנס לתוך הלב בזמן השחיטה (בעקבות כיווץ הלב), חייבים עליו כרת, אם יש בו שיעור כזית, ויש מפרשים בדיוק להיפך, שבמשנתנו מדובר על דם המתכנס בשעת השחיטה שעליו פטורים מכרת, אבל על הדם הבלוע בבשר הלב חייבים כרת.

רבינו עובדיה מברטנורא דם שחיטה. בין בבהמה בין בחיה בין בעופות, בין דם נחירה בין דם עיקור שנעקרו הסימנים, וכן דם הקזה שהנפש יוצאה בו, ואיזהו דם שהנפש יוצאה בו, כל זמן שהוא מקלח דהיינו האמצעי, יצא ראשון שבתחילת ההקזה, ואחרון לאחר שכלה הדם ונתמעט, שהוא שותת בסמוך ואינו מקלח מרחוק שאין זה דם הנפש. **חייבים עליו.** אם אכל ממנו כזית חייב כרת. **דם הלב.** דם הנבלע בבשר הלב, והוא כשאר דם האברים שהוא בלאו, ואין חייבין עליו כרת. אבל דם הנמצא בחלל הלב, מבית השחיטה הוא בא, שהבהמה שואפת בעת שחיטה ומכנסת דם מבית השחיטה בחלל הלב, וחייבים עליו כרת אם יש בו כזית. **דם ביצים.** אית דמפרשי דם שבביצי הזכר בשור איל ותיש. ולי נראה, דם הנמצא בביצת תרנגולת. **ודם התמצית.** שמתמצה ונסחט ושותת כשיוצא. לשון "ונמצה דמו" (ויקרא א'). **אין חייבים עליו כרת.** שאין כרת אלא בדם הנפש. דכתיב (שם י"ז) "כי נפש כל בשר דמו הוא כל אוכליו יכרת". **ופסק ההלכה,** דם הטחול והלב והכליות ודם התמצית הרי אלו באזהרה וכל דם לא תאכלו, ולוקין עליהם ואין בהם משום כרת. ודם הנמצא בביצים, אסור מדברי סופרים. ודם שרצים, אם אכלו ממנו כזית לוקה משום אוכל שרץ, לא משום אוכל דם. ודם דגים וחגבים טהורים, מותר לכתחילה, אבל צריך שיהיה בדם דגים, קשקשים, שיוכיח עליו שהוא דם דגים, מפני מראית העין. ודם האדם, אסור מדברי סופרים כשפירש מן האדם, ואין לוקין עליו.